

PERE CATALÀ, DE VALLS

Joaquim Torres Martí

Medalla Antoni Agustí, Premi Ciutat de Barcelona, Creu de Sant Jordi i Títol d'Honor de Valls, són algunes de les distincions més significatives que té meritòriament atorgades aquest vallenc singular. Ara, prop del seu vuitantè aniversari, QUADERNS DE VILANIU ens invita a fer una aportació que confegim gratament, com l'homenatge simple i personal a Pere Català i Roca, la seva trajectòria, el seu vallenquisme, la seva amistat, la seva professió i el seu treball desinteressat, materialitzat en fructífera recerca i divulgació històrica, fotografia, exemple patriòtic i servei positiu i ampli a la cultura del país. Algunes prioritats seves, actuacions a bastament conegudes: l'Alguer, els castells i fortaleses dels Països Catalans, les Assemblees Intercomarcals d'Estudiosos o el món casteller, originat a Valls.

Del Pere haig de recordar abans de res els valors humanitaris, l'esperit solidari i la capacitat d'omplir, en un entorn personal, moments excepcionalment difícils. Reconeixement i gratitud són l'única resposta a aquest home i a la seva incomparable actitud.

És precisament l'entorn del seu Valls, on va néixer el 1923, la referència que més conec i estimo d'en Pere Català. Valls i els vallencs sempre són, aquí i allà, un preferent per a ell. Per simple o breu que sigui la notícia captada, agafa el telèfon, tramet una nota, la publica a la degana *Cultura*...; res a veure amb la fal·lera mesquina d'amagar —per a preparar-ne el mercadeig— d'oblidables personatges “tot terreny”. Un fet destacat que sempre ha comptat amb el seu suport, ha estat el dels

vallencs de fora vila. Les diverses etapes d'activitat protagonitzada per la colònia vallenga de Barcelona, les trobades a Barcelona i a Valls, la concurrència a les Festes Decennals, sempre han tingut el batec de Pere Català. Les seves trucades, contactes, treball i intervencions eren decisius per dissipar núvols i interrogants lògics en activitats puntuals entre persones disperses, i amb diversitat generacional, que acabaven amb més o menys èxit, però sempre en tot cas amb l'engrescament i emotivitat de la tertúlia, la cordialitat i l'entusiasme de militants vallencs al voltant d'una taula. Compartint Valls pels quatre costats.

Museu Casteller de Catalunya. Qui podia parlar-ne, insistir-hi, recomanar-lo, proposar-lo i intervenir en congressos i reunions promovent aquesta institució per a Valls, abans que es plantegés seriosament?... Un èxit més —i aquest, esplèndid— del seu bon fer i convenciment. Amb uns inicis senzills però admirables en el marc de l'Institut d'Estudis Vallencs (IEV), el Museu va anar avançant, i un altre pes pesant del patriotisme valleng i bon amic del Pere, en seria el primer director: Daniel Ventura i Solé. Enguany, quan finalment el Museu passa a ser una realitat, precisament en complir-se els 25 anys de la seva institució, s'escau recordar la grandesa d'aquesta gent per a qui Valls ho és tot. Amb l'emblemàtic i indiscutible mestratge de Pere

Acte de lliurament de diversa documentació castellera propietat de Pere Català i Roca al Museu Casteller de Catalunya. FOTO ANNA ESTALLO / ARXIU PERE CATALÀ I ROCA

Altès, amb l'inquiet Daniel Ventura, incansable defensor del patrimoni cultural vallenc, i amb el treball, opinió i prestigi de Ferran Casas-Mercadé, Gabriel Secall... s'ha mantingut la revista *Cultura* i s'han generat importants publicacions i projectes de tota mena en molts àmbits de la formació, la recerca, les institucions i la cultura des de fa mig segle.

Retrat de l'escultor Frederic Marès, fet per Pere Català i Roca cap a l'any 1962. MUSEU DE VALLS / DONACIÓ DE PERE CATALÀ I ROCA

En aquest ambient, Pere Català sempre hi ha tingut el seu lloc. Pocs vallencs forans han tingut la disposició d'arribar-se a Valls sempre que ha calgut i amb la freqüència que les circumstàncies han requerit. És un fet que l'honora i el vincula encara més a la vida local.

L'exponent que personalment més m'ha impactat del seu sentit cívic i vallenquista és el cas sense precedents de la Fundació Francesc Blasi. A mitjans de l'any 1980 l'il·lustre geògraf Josep Iglésies, relacionat també amb Valls i patró d'aquella fundació, va exposar al seu amic Pere Català el neguit pel futur de l'entitat, atès que malgrat el prestigi que tenia estava descapitalitzada i pràcticament inactiva i amb perill de ser absorbida pel Protectorat Ministerial de Madrid. Cal dir que es tractava d'una institució cultural fundada el 1949 a Barcelona provinent d'un insigne mecenes vallenc, l'industrial Francesc Blasi Vallespinosa, i de la qual n'havien format part també Josep M. Casas-Homs, Francesc Maspons Anglasesell, Joan Roca Miracle, Vicenç Garcia Anguera, Albert Oliveras Folch, Joan Pallàs Carreras, Francesc Costas Jové, Mn. Magí Pujol, Tomàs Selva Grifell, Bartomeu Galí Coll i Joan Pallàs Aleu (aquest darrer, vinculat des de 1953, és el degà dels actuals membres de la fundació).

El Pere, atesa la fluïda relació que tenia amb l'IEV i valorant les arrels vallenques de la fundació barcelonina, va demanar a l'institut vallenc que estudiés l'interès a acollir-la i preservar-la d'alguna manera. Després d'una reunió a casa de Josep Iglésies en què es va elaborar un informe del tema, havent consultat l'Ajuntament de Valls, es va decidir traslladar-la a Valls i completar el Patronat, el president del qual va ser Pere Català fins al 1984. Materialitzat aquell traspàs i els canvis, en un acte oficial a l'ajuntament vallenc, com a coordinador em corresponia tractar directament amb el Pere, el qual va donar tothora totes les facilitats per avançar en la normalització desitjada per a una entitat emblemàtica com aquella. El 1984 va iniciar-se la potenciació de la fundació, amb patronat reduït, integrat a Valls, i amb agregació de les altres fundacions inactives de Valls, també es va fer el canvi de la denominació Fundació Francesc Blasi per Fundació Ciutat de Valls.

Sense el seu neguit i persuasió, sense el suport i comprensió atorgats aquells anys vuitanta, mai no s'hauria iniciat aquest important projecte, ara ja en expansió per donar suport al desenvolupament de la comarca de l'Alt Camp i la seva capital en particular, que és l'actual Fundació Ciutat de Valls.

Impulsar i deixar fer, investigar i publicar, crear, en definitiva, riquesa cultural per al seu país: visió sintetitzada d'un home admirat arreu. Per molts anys!